

Současná environmentální filosofie (postmoderna & ekofenomenologie)

Vogel, S. 2011. Why 'Nature' Has No Place in Environmental Philosophy. In Kaebnick, G.E. (ed.) The Ideal of Nature: Debates About Biotechnology and the Environment. Baltimore: John Hopkins University Press, s. 84–97

Celým textem se prolíná myšlenka, že příroda jako toková, již jako pojem vlastně vůbec nemůže existovat, když v podstatě na žádném místě již není původní. Autor tudíž navrhuje zavedení úplně nových pojmů, které by lépe seděly. Zároveň se zamýšlí nad otázkou přirozenosti, zejména ve vztahu k přírodě. Měli bychom změnit koncepty přemýšlení o přírodě jako takové. Lidská mysl mu totiž přijde celá nepřírodní a nepřirozená.

Myšlenka opuštění pojmu „příroda“ je bez pochyby zajímavá. Je jasné, že toto slovo je zatíženo mnoho předsudky a zavedenými koncepty myšlení o ní a hodnocení této problematiky. Pro přehodnocení těchto stanovisek mi to přijde jako velice vhodné, protože když si vezmeme jako příklad třeba pojem „ekolog“, tak toto slovo ve většině lidí vyvolá negativní emoce spojené s přílišnou ochranou přírody a může vyvolávat až odpor. Ale pokud použijeme slovo „environmentalista“, tak lidé nemají tolik předsudků, které by potom zkreslovaly jejich chování a usuzování. Nevidím tedy důvod, proč by stejný efekt neměla mít i změna pojmu „příroda“. Pak už bude ovšem jen otázka, jestli se nové předsudky a spojitosti s novým pojmem stanou lepšími, než jsou ty, které jsou spojeny s nynějším pojmem. K tomu je pak potřeba upravit vzdělání a různé jiné faktory, které by toto mohly ovlivnit. Jinak by se totiž mohlo stát, že naopak zavedením nového pojmu situaci zhoršíme.

Pokud se jedná o samotný koncept přírody, pak existuje mnoho způsobů, jakým toto slovo chápat. Můžeme ho vzít jako vše živé okolo nás, ale zároveň i neživé. Můžeme v ní vidět něco, čemu bychom se měli podřizovat a mít k tomu respekt. Nebo naopak něco, co by mělo sloužit nám a pozorovat ji jako pouhý zdroj sloužící našemu pohodlí. Můžeme se na ni tedy dívat jak z environmentálního, sociologického nebo ekonomického hlediska. A každé z těchto odvětví logicky přináší vlastní koncepty. Nejvíce jsou ovšem v rozporu koncepty environmentální a ekonomické.